

Контроль усіх дій державного виконавця — чи не єдиний спосіб з боку стягувача домогтися виконання судового рішення

БОРГОВІ ДРУЗІ

ОЛЕКСАНДР ЛОМАКОВ, ЮРИСТ ЮФ PRAGNUM

Ведення судових тяжб — складне випробування, і коли вдається досягти поставленої мети, здається, що найскладніше вже позаду. Насправді ж виграна справа, особливо яка стосується стягнення боргових зобов'язань, дає початок найцікавішій «розвазі» — виконання судового рішення. У той час як Закон України «Про виконавче провадження» відводить на його виконання шість місяців, реальність же впроваджує свої правила гри, затягуючи його на роки, дозволяючи підприємству-боржнику

продовжувати спокійно здійснювати фінансово-господарську діяльність. Найчастіше виконання судового рішення затягують самі державні виконавці, які «по-дружньому» хочуть допомогти боржникам.

СЛУЖБОВІ ХИТРОЦІ

Згідно з абзацом 7 частини 3 статті 5 Закону України «Про виконавче провадження» основним способом стягнення заборгованості з боржника є арешт його розра-

хункових рахунків у банківських установах. Саме на цій стадії недобросовісні державні виконавці мають змогу допомогти «бідним» боржникам. Як відомо, великі державні та комунальні підприємства розміщують свої грошові кошти не на одному розрахунковому рахунку, тому відстежувати їх усі самостійно неможливо. Зазвичай для отримання достовірної інформації про наявні розрахункові рахунки державний виконавець звертається з відповідним запитом до податкових органів.

На підставі отриманих даних він виносить постанову про арешт коштів боржника на розрахункових рахунках у всіх банківських установах, де той обслуговується.

Представник стягувача, який не має або має незначний досвід у сфері виконавчого провадження, може не помітити маленьку, але дуже важливу деталь. Так, державний виконавець, виносячи постанову про арешт коштів боржника, може забути вписати один із розрахункових рахунків, завдяки чому боржник матиме нагоду заздалегідь перевести кошти на вільний рахунок. Така «необачність» виконавця дає змогу боржнику уникнути арешту обігових коштів і продовжувати здійснювати фінансово-господарську діяльність, незважаючи на відкрите виконавче провадження.

Таким чином, арешт розрахункових рахунків боржника в банківських установах перестає бути дієвим засобом для стягнення заборгованості, а боржнику вдається уникати виконання рішення суду.

➤ **ОЛЕКСАНДР ЛОМАКОВ:**
➤ **«НЕОБХІДНО РЕТЕЛЬНО ЗВІРЯТИ ПОСТАНОВУ ПРО НАКЛАДЕННЯ АРЕШТУ НА КОШТИ БОРЖНИКА З ПЕРЕЛІКОМ РОЗРАХУНКОВИХ РАХУНКІВ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ»**

Такою схемою найчастіше користуються великі державні та комунальні підприємства, оскільки вони мають можливість адміністративного впливу через керівний орган на державного виконавця за допомогою так званого телефонного права.

Ще однією хитрістю державних виконавців може стати фактичне ненадіслання постанови про арешт коштів боржника до банківської установи. Тобто недобросовісний працівник Державної виконавчої служби України може просто «не донести» цю постанову до банку, хоча вона буде належним чином оформлена як вихідна кореспонденція. При цьому дізнатися про проведення такої махінації буде майже нереально, оскільки банківська установа не повинна розкривати інформацію третім особам про отримання постанов

про арешт коштів боржника. У свою чергу, державний виконавець зможе надати такі постанови як докази належного виконання своїх обов'язків щодо проведення виконавчих дій.

СТЯГУВАЧ – ПИЛЬНЕ ОКО

Щоб не потрапити на гачок, представнику стягувача варто пам'ятати декілька простих правил, які дають змогу захистити права клієнта та

простежити за діями державного виконавця.

По-перше, необхідно ретельно звіряти постанову про накладення арешту на кошти боржника з переліком розрахункових рахунків у банківських установах, який був направлений податковим органом державному виконавцю. Відсутність хоча б одного з них у постанові є підставою для оскарження дій виконавця згідно зі статтею 13 Закону України «Про державну виконавчу службу» як мінімум, як максимум — звернутися до правоохоронних органів із заявою про притягнення до кримінальної відповідальності.

По-друге, представнику стягувача потрібно контролювати розсилання до банківських установ постанови про накладення арешту на кошти боржника. У випадку неможливості

самостійно контролювати цей процес необхідно вимагати всі можливі докази надсилання постанов: від записів у журналах про вихідну кореспонденцію до повідомлень банківських установ про виконання постанови про арешт коштів боржника.

Коли після арешту коштів боржника минув тривалий час, але жодного результату це не дало, закономірно виникають підозри, що державний виконавець усе ж таки «припустився помилки». За таких умов необхідно наполягати на отриманні нової відповіді на запит від податкових органів про розрахункові рахунки боржника в банківських установах та проведення повторного арешту його коштів. Крім того, треба пам'ятати, що відповідно до частини 2 статті 11 Закону України «Про державну виконавчу службу» у разі вчинення державним виконавцем під час виконання службових обов'язків діяння, що має ознаки злочину чи адміністративного правопорушення, він підлягає притягненню до кримінальної чи адміністративної відповідальності. Тому, маючи докази порушення цієї норми, необхідно звертатися до правоохоронних органів з відповідною заявою.

Звичайно, треба розуміти, що, попри існуючі норми, довести провину державного виконавця майже неможливо. Швидше за все дії або бездіяльність державного виконавця будуть розцінені як помилка, хоч і з такою ціною. Зазвичай останній мотивує невиконання рішення суду тим, що боржник просто відкриває нові рахунки, а виконавець — діє у межах своїх повноважень.

Для уникнення подібних ситуацій, представнику стягувача не можна залишати напризволяще виконання судового рішення, а необхідно контролювати всі дії державного виконавця (у межах своїх повноважень, передбачених статтею 12 Закону України «Про виконавче провадження»). На жаль, сьогодні не може запропонувати інших шляхів вирішення ситуації, що склалася. Єдиний варіант — дочекатися череди «показових страт» державних виконавців, та й вони навряд чи змінять методи, які державні виконавці напружували не за одне покоління.